

د بیړیدا گه هاندی، خه لقی بی هوش
 ههوا و شسه هوهتا، هاروت و ماروت
 عه صایانی یه دی بهیضا یه، من فی
 ل سحری سامری، یا سحری هاروت
 ته پرتو دانه عامی، گه چ بودی
 مه هی تابانی مه شرق، جای ئیتوت
 به یانا فی موعه ممای، گوهه ر سهنج
 چرا نوری، ته بوهر ناکه سی گوت.

فهرهنگوک:

بی نهظیر: بی هاوتا، بی وینه.
 رها یون: نازادیون، رزگار یون، خه لاسیون.
 عه بیر: عتر، گولاف.
 مسک: بیتهکا خوهشه ژ نافکا غه زالان دهرتین و وهک دهرمان ژی تی بکار تانین.
 کهز: که نهز، که من، دیاره نهف په یف دوخ سهردهمی ده یقی ناوایی دهاته بکار تانین.
 تهواضوع: خو به کهوره نه زانین، فروته نی.
 هه مراه: هاوری، هه قال.
 هاروت و ماروت: دوو مه لائیکن، دوو مه لائیکه تن.
 پرتو: تیشک، چرا، نور.
 گه چ بودی: هه چنده بوی.
 مه هی تابان: مانگیک که نه دره وشیته وه.
 موعه ماما: نه پنی، سرپر، مه تل.
 گوهه: گوهه ر.
 گوهه ر سهنج: که سیک یا شتیک که نرخی تهلا و نالتون دهره که و دیارده که.
 ناکه س: که سی خراب، که سین نه باش.

نهویرم

دیساقه نهویرم کو بکم، که شف و کهرامات
 گه ر چندی مه پر دیتنه، نه حوال و مهقامات
 دل شبهه تی قیرین د رهشن، باطنی پر تهنگ
 ئینسانی دفی عه صری، خو طفلی به عمامات
 عوجبی وهغه گه شتینه ژ کوپرا، وهکو شیرین
 باطن د جه بانن و ب ظاهر، هه نه لامات
 مالی خولیا وان دهینه دخه ودا، کو دپیژن
 جورتهک مه ژ وهی هیه، دهر وهتی مه نامات
 دهقدانه ل لیقان و ل گهف، نه قشی هشی کر
 کوهنجی بیین، مه چ خه تن مه چ شامات
 نه تباعی نفوسن، ژنی مالان د پهریسن
 ته شبیهی شیوخن، ل سهری تاجن و هامات
 مه لعونی کرن نه فس و هه وایی، چو نزانن
 نه صاحبی کولاهن، بریدا فیس و که مامات
 وهعظی دمه ناچن فه دلیدا، ژ وجودی
 فرعونی میثالن ژ دهماغی، به شه هامات
 لهو من ژ نهوان، موعته که فی گرت و ره فی می
 ئیدی نه فیام، شیرت و نه خبار و که لامات
 دهستان دقوتن، کوتر و تهیران دره فین
 هیفی چ دمینت، مه ژ نه ربایی همامات
 مه هجوری کرن، موعته که ف و مه سجد و قورئان
 نائینه خه یالی، چ خودان فه ضل و کهرامات

نوری، تویی سهر مهرکه زئی عیرفان و مهقامات
(صممتا و خمولا و زبولا و سلامات).

قه نه ویرم: قهت نه ویرم.

عوجبی وهقه: سهر سورمانی ئیوهمه.

گه شتینه: گه شتینه، گه هشتینه.

مالی خولیا: مروقی گیل و بیهوده گو، مروقی ئاخفتنن بیهوده و بی واتا دبیزت.

مه نام: نوستن، نفستن، خهوتن، رازان.

دهقدان: لهقدان، کروشتن، گهستن، گهزکرن.

هیقی: هیوا، ئومید.

تأمل هذه الاکوان

(تأمل هذه الاکوان إذ هن الطواغیت)

(إذا أعمت عن المولى وإلا فالیواقیت)

نه و اجز بگره پی تلیمان و مهحبویی ژ دل بگره

(حجیج العام قد فاتوا وفاتتک المواقیت)

موناجاتی ب قورئانی که، (لا تلعب بانجیل)

(دع الاکوان بالقرآن ألهمتک التواریت)

مهتاعی سوک و بازارئی، ژ فی عهصری دوکانهک ما

جهواهرتی هه نه بی حهدی وان® جلّت حوانیت®

ئهساطیری د دیوانی، ل نک پیروی ل مهبخانی

ئهگهر هه لکت ب تهفسیری، (أتت منها توابیت)

ژکوثرهتی و هدهتا موطلهق، مهظاهر ئه موعه بییهن کت

چ هیمه مهتا ییک دبی واحد، (وما قلت نواسیت)

(ففي ذا وجهه باد وفي هذا تجلیه)

(فلا زید ولا عممر أجل کل لواهیت)

(فلا يخفى عن العینین في أحداقنا نوری)
(حبیب مجتل لکن تواریه الطواغیت).

فهرهنگوک:

وهدهتا موطلهق: خودی بی یهک و بتنی، خوی تاکو ته نیا.

موعه بییهن: ته عین، دیاری کردن، دیارکرن.

صالحی ناقهت

هه هه ناقهت دهقی بهش بی شکل سیه رهنک و لیاقهت

کو چو ئه گهرن و دهخسی ل دلی، کرمه نه طاقهت

ههره ئهی بهد صیفه تی، زک رهشی مثلی که ری رهش

مه و ته قهت نییه فی کرا، نه سهداقهت نه عه لاقهت

وی چ لیکم گه لی خه لکا، قه نه شه رمه قه نه عه یب

ب کوتهک زا ئه ز و تو ههر هه م یه کین ب سهداقهت

ههره وی عه ردی تو ژئی هاتی، ژ پی ششم ههره زو

بقششی بی نه ظه ری، شکلی به رازی ژ به لاقهت

قه دهرم، کو قه دهرم کو قه دهرم کو قه دهرم

قه دهری بهد قه دهری، من نییه قودرهت نییه طاقهت

هه یه خارهت هه یه تارهت، هه یه طاقهت وه کو دیو

نه تویی و نه خودانی ته، ههره ناقهتی ناقهت

دیز و کاسک، مه تژی زاد کورن ئاب کورن

ب صم و کابی مه زن، ریتن و ییک جومله ئی راقهت

ل دوکانا مه نه هیلا ته مهتاع و سهر و مال

ژ ته غافل مه کودی، هاتی برن دزکهر و باقهت

ب دوولیفی دشبی چیلی به لهک، ههروه دقوری

ههره ئهی پیسی نه جس، کونه مه فی رایه شه رافهت

حرف الراء (پیتا ت) ئەلغیاث

ھەر ژ بەر ھیجراته جانم، ئەلغیاث
 بئی دلوروح و پەوانم، ئەلغیاث
 وەك مەھیی نو، ھەم ضەعیف و بەرزەپین
 غەرقلەیی بەحرا غەمانم، ئەلغیاث
 خانەقاھیی صوفییان و پیران نەكن
 دا بیوری لی تو خانم، ئەلغیاث
 بلبلی دل شېھەتی طەنبور و نەیی
 سینە پر ئاھ و فغانم، ئەلغیاث
 قەوسیی پەشتوزیی تەنیکیی، ژیی قەرسەت
 لەو ژ دل سەد دەرد و ژانم، ئەلغیاث
 بئی و جودین ئەم ژ بەر جەورا گران
 لەو ل سەر دەردی گرانم، ئەلغیاث
 ئەم عەرەض دل بەر بخو ذاتی گولە
 باغی یار ئەز باغەبانم، ئەلغیاث
 ھەر تنی ییک لەحظە من دیبا ژ دل
 ئەشك تیبو ئەشكی پەوانم، ئەلغیاث
 شارەزایی وەحەدەتا موطلەق، ئەمین
 ساحل و قەعر و عومانم، ئەلغیاث
 سەرفرازی قوطب و ئەبدالین و غەوٹ
 بەلكی ئەز قوطبی ئەوانم، ئەلغیاث
 ئەلغیاث ئەز لەو تنالم، قی دەمی
 كەس نزانى یا دزانم، ئەلغیاث

نە تویی و نە خوودانی تە بتن، بئی ئەدەبی
 ژ گوناھاته قەدیم، بولە تژی كونه فەواقەت
 تە نەقەیتن تە بقییتن، تەو صاحبی وە دكم
 د نیدا ژ عیوبان، كو عەیان بت وە حەماقەت
 ھەر چ جایی مە بخو گرت و سكونەك مە لوی بو
 ھادری ھاتی بوی ئاگر و پیتی و حەراقەت
 سەد قەدا لیت بكەفت، ئەف چ خودان بەختی بەدی تو
 تو مربایی چ بئی بەختی كو وی نینە، شەفاقەت
 نرنرا صاا و بەپازا، ژ تە دائم تگەھیت
 ھەرە قی نرنری بەسكە، ئەی صەھیی گوھ ب شەلاقەت
 تو و صاحبی بخو ییک وەتناسی، ب زەواج
 ھەرە ئەی زەوجەتی گایی رەشی وەرگیرای، رەتاقەت
 تە نەھیلال دنن قوطبی بریفکی، بخوشی بت
 وەرە جەزازی قەكوژ، گەر چ ببت صالحی ناقەت
 وەرە نوری تو سەبەق دە، ھەرە بن توخەكی دی
 ماتنی توخەكە دنیا، تو خودان فورقە ب ساقەت.

فەرھەنگوك:

بەد: خراب، نەباش.

بەد صیفەت: پەوشت خراب، بەد پەوشت.

خارەت: سوک، رەزیل، پورەش.

دییو: دیو و درنج.

ناقەت: حەیان، ①دابە.

دیز: دیزە، قازانی لە خۆل دروست ئەکرێ، قازانا ژ تەقنی دروست دکن.

توخ: شوین.

دهریا عهبت

دوردا نییا بهس بینه دهر، ئەز دل وهکی دهریا عهبت
عهورئ سییه عامی ل بهر، چاڤئ ههمی دنیا عهبت
کهوین و بلبل سهر ب سهر، ئەف عهدهلییی خون جگر
بو ناتهمامی پنجهبر، گویایه پر گو یا عهبت
علمئ کهلیم و روحئ قودس، تو ژعارفئ دانا پیرس
ئەف شههزهزایی جادهیی، مههجوره وهک سه عیا عهبت
تا کهی هلینم تاجهکئ، یا خو بکم میعراجهکئ
بینانه بیتن چهشمئ دل، ئەف تهختهکه عولیا عهبت
ئەف تهختهکه لئ خوسرهوین، کیسرا و قه یصر لئ ئەوین
لهیلا و قه یسی زانییه، بی قهیده مالوقیا عهبت
وهک جهوههرا بهحرئ مه بهر، حوتئ ل پئش مههجوری کر
دیوئ د دهست پهردا سییهه، لهو چوو و خوش تويا عهبت
بی عقل و عیرفان و ضهره، روژ لئ گها بورجا ئەسه
لهو سوت لوی جهرگ و کهبه، مابئ هس و دغه ربا عهبت
ساقی د دهست دا قه رقهفه، مه یخانه پر چنگ و دهفه
بهلقیس مونسب ئاسفه، مهی دا بهلئ رژیا عهبت
رژیا و جوزئک تئ نهما، عام مان ل سهر دهر دئ غه مان
لئ من بخو سهه جلوه ما بی باده و ناحوبیا عهبت
نوری ب نورا بادهیی، دل ما د کول شههزادهیی
حاجهت بقئ سجادهیی، چ دبی دلئ دهریا عهبت.

دوردا ئی: ددان دور، دیانی وهک ئالتون.
عهندهلیب: تهیریکه، تهیرهکه بناقئ عهندهلیب.
بینا: روشن، بینین.
بورجا ئەسه: (یهکئک له مانگانی ساله، بهرامبه به مانگی کهلاوئژ، ته مموز).
ئاسف: زویر، مات، غه مگین.

دل وهکی باروته، یا مئلی پرهنگ
موبته لایی دل به رانم، ئەلغیاث
دل بهرئ من سهه وهکی صهنعانییان
دل ربال و ییک ژ وانم، ئەلغیاث
چه رخ و ئازارئ ته دنیا تیکی گرت
پرغیاث و پر ئەمانم، ئەلغیاث
تولهیی دهر گاهئ دل بهر، نوریه
یا سهگئ دهر ئاستانم، ئەلغیاث.

فهرهنگوک:
رهوان: ژبان.
مههئ نو: مانگی تازه.
سینه: سنگ، لفر مه بهست (دل)ه.
فغان: دهر و غه م.
قهوسئ رهش: ئامازه به (برو، بری، ئەبرو) یه.
باغه بان: باخه وان.
ئەشک: فرمیسک، روندک.
ئەشکئ رهوان: فرمیسک له چاو هاتن. روندک بارین ژ چاقا.
ساحل: کهنار، کنار، قهراغ.
قهعر: قولایی، کورایی.
عومان: بهحری عومان، بهحرا عومان.
موبتهلا: جبروده، توشبون.
دل ربال: دل رفاندن، دل بردن، گیروده بون، کهسئ کو دلئ من رهفاندی.
توله: سهگی بچکوله، سهیی بچویک.
دهر: درگا، لهر، دهرکهه.
ئاستان: بارهگا.
دهر ئاستان: بهر بارهگا.

پیریِ حدهٔ

پیرهٔ دنيا و دل، لازم ٿو وئ پيرئ حدهٔ
 زيٿي ٿينا سحرييا و سامهري، پيرئ حدهٔ
 گهر لوي پيرئ بنيرت، وئ دهمي كافردبت
 لهش مراره سهر عصابه، رهنگي دلگيري حدهٔ
 دانهبينت وئ زني، يا دل وضويهڪ دئ بشوت
 لامس و مهلوس بخو، دست دايه خنزيرئ حدهٔ
 دل د بهندا وئ جواني، دانيا ئبليسي ما
 ههركهي حوسني عجزئ قهصده يخسيري حدهٔ
 گهر بشوتن دست و چافان، پاش كو دئ شكلي مرار
 نينه حاجت وي ب ضهريا، تير و شه مشيري حدهٔ
 عارفي قهصدا طوافي كت ب رهمي فهرضه لي
 دئ موجه رهدبت ٿ لبسي و زيوهري، ميرئ حدهٔ
 نهوولي پاقيت ٿ خو، مهلبوس و مهلوسي دئ
 دئ ب ئحرامي هلينت، هلقه زنجيري حدهٔ
 هم موبه ددل كت ٿ عوجب و كبريائي ذولله تي
 ئنطيباع و ئنعيكاسي، مير و وهر زيٿي حدهٔ
 يوسفئ مصري ٿ بيراهه ظولله تي خارج دبت
 خوش دبينت عيززهتا دارا و كه شميري حدهٔ
 مونطبع دل مايه وهك هه يفي، نه عهور و نه حجاب
 پرس بكن علمي غريب و بهحئي ته عبيري حدهٔ
 بهح و ته عبيري ٿ يوسف، يا ٿ كه رراري عهلي
 هه رتي دنيا كو داسي طهلقه ته حريري حدهٔ

عاقلانہ و جاہلانہ، وہعدہ بو وی وہعدہ کر
 پاش کو هو رهنگي ته کر، لازم بو ته کفيري حدهٔ
 حرص و ته لويعا ب دنياي، طهبيعت كه لبه نهو
 زوهدي شافي فهرضه، هه رچي قهصده قهطيري حدهٔ
 دئ ب زوهد پر پاكي بت، دنيا شبي كه لبئ مرار
 ئيمتزازا ئاب و خاكي، زوهد و ته عفيري حدهٔ
 ما نه جاسهت پاک دبت، ئيللا بقئ ئاٹا طهور
 جيفه و پرهيزيا دل، ئاٹ و ته طهيري حدهٔ
 (زينهار ائ دل از اين غوغاي غفلت نورييا)
 (رهگذر بازار غفلت، هست تشمير حدت).

فهرهنگوڪ:

دانيا: دانان.

عجز: لفر مه بهست (دونيا) يه.

شه مشير: شير، (سيف).

يوسفئ مصري: ئيشاره ته بو پيغهمبر يوسفئ دهما لناف بيراهه تاري ده بو.

دارا: توانا، ٿهاتي، به دسته لات.

كه شمير: شاريكه له هندستان.

عهلي كه ررار: ئيشاره ته بو (علي بن ابي طالب (ر)).

زينهار: ئاگاهكر دنه وه، ئاگاهدار كرن، (انذار).

غهوغا: پاشه كهر داني، ئاشوب.

رهگذر: كه سيڪ كه به ريگاييڪ دا تي نه پهرت.

هست: هه يه.

نهنوره غهوث

به زهځي عالهمه يا نوريي دل نهنوره غهوث
ثافتاب ل فلهک، بهلکي مهی شه هوره غهوث
باغباني نهغه ديهت، نهتنی عارفی خاص
جلوهی شهب به يهقين، پيره و پيغهمبهره غهوث
نه ب تحقیقی عمل، هاتیه مهيدانی که مال
مظهري فعلی حق و لوظی شهی نهکبهره غهوث
وهکو نائینه مه دل گرتییه دهر بهحری کهرم
نهینکا رویی خوداوهنده و نیلوفهره غهوث
ب چو طهرزانه تبو حاصلی تشتهک ژ خصوص
هادری جهزیه گهایی، کو ژ نو سهروهه غهوث
وهر بنیری باغی عارف، گولچمهن پرتی هه نه
خوب روئی لهب ژ قهند و شاهد و نهسمهره غهوث
يا بپین ساقی ل سهر دهستی هه نه سهد کاسه چین
سهلطنهت جاه و نه میر و شاه و ئیسکه ندهره غهوث
دانه بینی په رده یا عارف، ل سهر ظاهر د بهست
باطنی بهحری نه ما پرتی گوههر و جهوههره غهوث
نهر ته جوزنهک ژ ویصالی بدییا، شاهدی حال
نه دما هوشی ته نهف چهندي علی حهیدره غهوث
ب له طافهت ژ کهسی لائق و دل صافی، نهمین
لی بینا عقلی ل جهرگی پرتی نهف خهنجهره غهوث
تونه نهف طفلی ژ بستانی پهپا پهی شیرخور
مه ل دنیا پی پهپا پهی، چ عجهب زیوهره غهوث
ب لیاقهت مه کهرم پیچی ل ههر کهس د کرن
ههیه مومکن ب لیاقهت ژ خران گوههره غهوث

هلقه یا مهرحه مه تی، گهر ته دقتی قهنجی هه بی
ببه تارک ژ وجودی، کو موحب بی سهره غهوث
ژ فهنایی مه بخو جان و جهسه د، نینه نه بهد
بخو رهنگی مه شبی بلبل و رهزی زهره غهوث
ژ نه نایی ته، خوداوهنده مه داگرتیه وهقت
نییه وهفتهک مه ژ غهیری ته، نه نایی فه ره غهوث
نه تو موحتاجی مهی، بهلکی نهمین موحتاجی ته
روزه بی لوظی ته بی غایهت و بی دهفته ره غهوث
ژ مهرا نوح و نه بی شیته، نیمامی هم مییان
گازیا دهست و دوعا، ههر سهعه تی به رده ره غهوث
نه ب شه طرنج و ب لوعبی، مه بوارینه چو فان
روزگاری خو وهکی رو، د شههی قه یصهره غهوث
گه ژ شهرقی گه ژ غه ربی، گه ژ عرض و ل فلهک
شاهییا نه مه تگو، تاجی مرادی وهره غهوث
دی ژ جن و ژ به شهر، مونه کس و عاده تی بیان
ژ فرشته بگهن، فهرحه و سهد عه نفه ره غهوث
مهدهدا ظاهر و باطن، ههره نوری بگرین
چ تیی پاشی ته دل نیمی مهی، نه نوره غهوث.

ثافتاب: خور، روژ، هتاف، هه تاو.
شه هور: بناف و دنگ، به ناویانگ، مه شهور.
نائینه: ناوینه، مرتک.
نهینک: ناوینه، قودیکا رونا هیی.
نیلوفر: ناسمان، گولهکا بوهاریه.
کاسه چین: پیالهی فغفوری، پیالا چینی (صینی).
پهپا پهی: بهدوای بییک.
فرشته: مه لایکه، مه لایک.

وهقتی حدیث

جهرگی تیکهل خونئی، دهر وهقتی حدیث شهب کوللی که لکونه، ئهی بهختی حدیث بازی دل هجران تکت، ههیکهل قهفسه پاشی کو تی شه ممهیی، صه متی حدیث چهنگ و ناعورا مه ژئی تین، سهد سهدا تا گه ایین له ولهبا، ههفتی حدیث دانیاه وهقتی سه حه رگه ه من فهدا ناگه هان حوری گه ها، گوفتی حدیث قه مرییا ناواز و بلبل، دهنگی دهنگ ههر پهیاپهیی تی، و رهف رهف تی، حدیث سهد پهری من دی د بهر وهقتی سوئی تیکه لی سپیدی، ب صهف صهف تی، حدیث ناگرهک هلبود دلداه، من ژ عشق ناگر و په لبو، ل سهر نهفتی حدیث ما حدیثهک بیت و ئهز گوه پی نهدم لی مه دهر دل سدهزار، سهختی حدیث نشته را زولفا سییه ه، وهقتی گه ها جهرحییا جانی مه بون، ههستی حدیث موسسته مع هاتن، نهبی ئه زمان و زار نهغمهیا مزمار و نهی، لهو تی حدیث موردهیی کورین، وهکی عهظمی ره میم (۱) رهنگی زهر بیتن جه سهد، سهقتی حدیث (۲)

گهر مهلهک بیتن ژ من پرسی بکت حوججهت و بورهانی من، ههشتی حدیث ئه حدیثا لهب گوههر قه ندها مه بی دهر جه وایی ههر پهیاپهیی تی، حدیث بی ب ئه زمائی منی، ئی خباری دا لهو چو دهفتهر، علم ناگه هتی حدیث دل بخو وهک دهفتهره را حوسنا تهیه بی عدهد ئه نوار و په رتهو تی، حدیث عه رضی حالی دل بهرا، دلداری بت سینه ژئی ئه فغانی، بی هه تی، حدیث راحه تا ههر دوو سهره، ئی قبال و بهخت نوریا و لاهی، دهر وهقتی حدیث.

(۱)، (۲) ئهف ههر دو ریژه د دهست خهتا شیخ ممدوحی بریفکانی دا تونه بون، مه د دهست خهتهک دن دا دبتیه و لقر چاپکریه. (زاهد بریفکانی).

فهرهنگوک:

کوللی: هه موی، هه می، گشتی، تهفی، گشک.

سهدا: دهنگ.

قومری: بالندهییکه وهک بولبول، تهیرهکه وهکی بلبل.

نشتهر: چه قویکی زور بیژ و باریک، جورهکی خه نه رییه.

په رتهو: تیشک، چرا، روناھی، (نور).

ئه فغان: فوغان، ناله.

ئقبال: بهخت، شانس، نه سیب.

سهره: مال، لیره مه بهست (ههر دوو سهره: ههر دوو دونیا) یه.

جهنگی حدوٲ

ساعهتا من دی سییبهه، هه رتیت و ږت، ږهنگی حدوٲ
 ږږ ږهواج و قودره، ئەف ژنگار و ئەف ږهنگی حدوٲ
 بی مروهتی تی دبن، وهک ږوستهه و ئەفراسیاب
 ناسزایی نامووافق، گهشته خه ږهنگی حدوٲ
 سهه ب سهه نوری ژ بو ههه ناکهسان هیلا و هات
 چو سهه ږی کوهی و تهماشاکر، لوی جهنگی حدوٲ.

مههست ژ فی ههلبهستی، ئەف ژیا نا کو ئەن تیډا ههه ږیت و ډجیت بقی رهنگی سهه ږی من تیت (د
 قهومیٲ)، ئەم کانهی من که تیام ههه ږیت و ئەرواٲ بهه شپوه لیم ئەقهومیٲ.

ږهواج: ږهوه، بی ههزکردن بهشتیک.

ږهنگ: ئافا لجهی خو مایی.

ئهفراسیاب: کهسیک، بو که دوژمنی روستهه می زال بو. کهسهکه لدری روستهه می زال بو.

ناسزا: گوٲنن نهباش، قسهی خراب و تون، قسهی ناشرین.

نوری: نازنافی شعری بی شیخ نوره دینی بریفکانی یه د ههه ههلبهستان دا.

ناکس: کهسی خراب.

کوه: چیا، چپو، شاخ.

جهنگ: شهه.

ږند و جهنهٲ

جهنگه یا غهوغایه ئەف سههمار، ږږ سوکوند و جهنهٲ
 باغی گول نهسرینه ظاهر باطنی، لهب قهنهٲ و جهنهٲ
 جارینان وهعطی موصهففا دت، قهرینی موصطههفا
 جارینان بیکسهه (دروغی می دهد)، دهر بهند و جهنهٲ
 من د بهحیٲی فی دنی، ږرسک ژ مهعبودی دکر
 ئەمر هات، دنیا که هی شاهد نهه، گو قهنهٲ و جهنهٲ
 گاهی دهسمی و گا سهه ری مهحبویه، یا بهرقا گولاه
 رهنگ ب سهه نورا ئەزهل، بی نوره ږږ خورسههٲ و جهنهٲ

ئهن دباغی وهحدهتی، گهریامی من دی لی فهضا
 بیٲک لوی میرهک دنی، ههه وهصفهکی مانهند و جهنهٲ
 نوری یا کهسه ژ بل من، قسهٲ نزانیت ههییتهتی
 ئەف دنی ږږ نور و ظولهٲ، دلپهههک دی، ږند و جهنهٲ.

قهرین: نیژیک، نزدیک.

دروغ: دوهو، درو.

می دهد: د دت، ئەی دات.

فهنهٲ: هونهه.

گاه: وهخت، دهم، کات.

بهرقا گولاه: جوانی گول، درهوشانهوی گول، جوانیا گولی.

خورسههٲ: دلخوش، شاد، خوش حال.

ږند: جوان، خوهشک.

(دوو حارٲ)

ئهن چومه سههگرږی دل، من دی لوی دوو حارٲ
 ههه لهحظه طوف ت ئافیت، حاصد ل دوویو حارٲ
 نه ئەرض و نه سهه ما بو، بهلکی کو ئەو عهه ما بو
 من گو چ ئەف عهه جین، مههروٲ و ههه رٲ و حارٲ
 نهٲ ئاف و ئاخ و بایه، نهٲ ئاگر و ههه وایه
 جهوههه که ژئ خر دبو، وهک وی نهبون، چو حارٲ
 عالهه ژ وی نهمایه، بی شبه و بی جهه وایه
 نوری خو بیٲک ژ وایه، ئەف بهرزهخی دوو حارٲ.

ت ئافیت: د هافیت، د هافیت، فری ددها، د ئافیت.

نهٲ: نهٲ، نهک ژ.

دیاره دسهه دههه شیخ نوره دینی بریفکانی ده ئەف ههه رو پهیقه بقی ئاواپی دهاتنه بکارئانین.

حرف الجيم (پیتا ج) کچ

چييه ئهف تاج و عهصايه، که ژ ڦي که چ کوله ها کچ
 ههميان قهصده بکن، حورمه تي ئهف پادشه ها کچ
 کول چه هخي ده، ل سهر دهسته پيالک ژ مه يي هر
 چکو شاهدي ژ قودسي بو نه بينم گونه ها کچ
 گونه ها کچ کوله هي، عهيني عيبادهت نه بتن، ئو
 نه چه به زمي کو سييه، ما لته ئهف بهدر و مه ها کچ
 چ عه جائب ژ جه بيني، دوه رت ره شحه يي مسکي
 ل زوجا جي و لوعا جي، ئايه توللا ه فه سه ها کچ
 همه عالم مه کو دي، صوره تي رهحمانی دمينت
 ب حه قيقهت ده نه ما، طه لعه يي سيمين جه به ها کچ
 ژ جه مالا ئه حه دييهت، وه دبينم کو جو دا بو
 زه رپه زه رپه همه عالم، ژ نيگار و نيگه ها کچ
 بخو ئه ف فاتحي هر بابي خه زاناتي و جه ورين
 کو عينا يهت ژ مه را هاتييه ده ر صوبحه گه ها کچ
 که سي ڦي پادشه هي کو ژ چه شم لي ب که هينت
 د که هينت، سهر و پايي خو د چال و قوله ها کچ
 ناشييان گرتييه بهر کو ه و درختي دلي، يک دل
 ئا فا سيمورغي و بصالي، ب به قين قار و سه ها کچ
 کوچک و صه حرا و جهان، جومله ب ئاواز و سه دا يين
 ژ شهواب و ژ عيقا بي پره ئهف عه ربه ده ها کچ
 تو بخوني وه به بين، حاکم و که بيانوت، شهود
 جلوه هي دا بدتي، پادشه ه و قيبه له گه ها کچ

به به قين کو ژ دوو چه شماني، کو خه طا زور نماکر
 هه ره بهر ظليلي کچي، پاکی دبيني به ده ها کچ
 ئه نبيا گرتييه راهه ک، وه دچيت خه ف ل ده ري وان
 ئهف کچا په نجه ه هزار سالي، غه لهت نينه ره ها کچ
 چييه ئهف کچ، ته دگو نوري هه يه ته حقيق به يان ژي
 تو بزبان راسته حه قيقهت، به به قين که ژ کوله ها کچ.

فهرهنگوک:

عه صا: گوچان، گويال، که فه زان.
 که چ کوله ه: که چا کولاف خوار.
 به زم: شادي، شاهي، خوشي.
 به در: مانگي چوارده، هه يفا چارده.
 طه لعه: چاره نوس.
 سيمين: جوان، زيوين، زيفين، سپي وهک زيف.
 نيگار: وينه، شکل، رسم.
 نيگه ه: سه حکر، تماشا کردن، تماشه کردن.
 چه ور: خه م، خه فهت.
 خه زانات: که نجينه، خه زينه.
 صوبحه گه ه: ئه لند، به ري سپيدي، ده مي به ياني، به ره به يان.
 ناشييان: هتلا نه.
 درخت: دار و درخت.
 سيمورغ: ته ره کي خه يالييه، مه له کي ئه فسانه ييه.
 قار: گران بوها، ويقار.
 سه ه: ئاسان.
 کوچک: بهرد، بهر.
 جومله: به گشتي، ب ته فايي.
 عه ربه د: هاوار.
 تو بخوني: بچريت، تو گوراني بلتي، (واتا لي ره وه سفي دهنگي ئه کات که چه ند خوشه)
 به بين: بيه، بي.
 که بيانوت: خيزاني تو، ژنا ته.
 شهود: شاهد.
 جلوه: خو نيشاندان.
 نما: ده ري خست، ده رکر، ئاشکراي کرد، ئاشکرا کر.
 ظل: سيبه ر، سيبه ر، سيهوان، سه.
 راه: ريگا، ريک.

حوسنا نمايي

بوئ حوسنا نمايي، دهر شـبـهـهـئ داغ
 جهـبـينا موشـرق، عـهـبـيرا شـبـي عـاـج
 ژ نوري، حـوسـنـي ديدارـي بـهـيان بـت
 جـهـمـالـي بي جـهـلال كـهـئـس و مـيـعـراج (۱)

* پشتي في ههلبهستا چار ريزي يا شيخ نورهديني بريفكاني.
 شيخ ممدوح بريفكاني د دهست خهتا خودا نهگوتيه (وله ايشا) و هيشتا ههنه وكو هرهدهم ل
 پيشيا ههلبهستهك نوه نيشان كويه، لي مهديت كو هره دوو ههلبهست نه پهكن بهلكي ژيك جودانه
 لهورا مه ژيك ههقهتاندن. (زاهد بريفكاني).

فهرهنگوك:

حوسنا نمايي: جواني نيشاندان، جواني تميشاندان.
 عاج: ئيسكي دداني فيل، بهشيكه له دم و دياني فيل زور به قيمهته.

خهلاتي قوربي

ميا شهش سالي قسمةت كر، ل رندان ههردو ئسفيداج
 خهلاتي قوربي بيك لبسي، ژ تهلبيسي د ئستيدراج
 ب بهد حالي و صافي، حالي نوري جورعهيهك نوشي
 بهناگاه مايي سهكران، ههردهمي دهر صورهتي غيناچ.

فهرهنگوك:

ميا: ميان، له تاو، له م.
 ئسفيداج: سفيد: سبي.
 تهلبيس: تشتين نه راست دچارچوفا راست نيشاندن، شتي نا راست له قالبی راست پيشاندان.
 د ئستيدراج: يارمهتي شهيانين، يارمهتي جندوکه.
 غيناچ: دهقدان، خال کوتاندن، (وشم).
 بهناگاه: له ناكاو.

حرف الال (بيتا د)

نهقشه بهند

خاكي جهننهت بهحرئ رحمةت، تهختي پايي نهقشه بهند
 فضلي نيعمةت جهدي حورمهت، دهرسه نايي نهقشه بهند
 مسك و نهخضهه دورپي ژان و رهسمي نهلماس
 سورگولا ئال ئال نهظهر، كيميائي نهقشه بهند
 عهنبهرا بيهنا گولافي، سورگولا ئال ئال دناغي
 هه سهحهه تيه سلافي، خاكي پايي نهقشه بهند
 هه سهحهه تيه وجودي، مهشعهلهك عيني شهودي
 رهقصي رهوراني سجودي، تيت سه نايي نهقشه بهند
 رهقصي دهوران چهرخي دهوران جهزبي له علان
 من تو پايي نهقشه بهند (*)

توتيا چهشم د كورم، زوهه ريا قهلبتي ستورم
 ئافتابي «ثيورم» رهنماني نهقشه بهند
 خادمي شاهي جيهانم، هه م چنينم ئاستانم
 گهه قهبولكت دهه گه شانم، نورهديني نهقشه بهند.

(*) ئهف ههلبهستا بنافي نهقشه بهند ل روژناما (هاوكاري) ژماره (۷۵۴) روژا پيشه مبيي د
 ۱۹۸۴/۹/۲۰ سهيدا سهگهان يوسفی بهلافكريه، و ددهما چاپكرنا في ديوانيدا سهيدا سهگهان
 يوسفی ل ههولپري ئهف ههلبهسته پيشكيشي من كر لي ههك ريزين ههلبهستي ژي كه تيوون،
 لهورا مهژي بوي ئاوايي چاپكر. ئهف ههلبهسته ژ بهر دهستنفيسا مه لا خهليلي چهلكي ل بامهرني
 بدهستي محمهد ئه مين قاسم شيخ يوسفی بهري ههفتي سالان د ۱۳۵۶ هه اتهه نفيسين.

حرف الميم (پيتا م)

من دی ژ غه فلهت

من دی ژ غه فلهت هاته من، دسه تکه هلینا ئەز برم
 دانامه سهر چهرخه ک سفق، چهرخی ژ خو بی هوش کرم
 ههر سهعت و گاف و روژ و شەف، گور گور ژ وی چهرخی د چت
 ئاخو ژ وی چهرخی گران، دهنگی ئەقی ژ ترسا مرم
 میتره ک ل سهر چهرخی هه بو، مسکین د دا بهرکی بر
 جانی مه دا بهر نشته را، هه م کی بر برا کهر کهر کرم
 خادم ل نک میری مه زن، هه فتا و هه شتا زیده نه
 هندی هه لاتم ئەز برم، گورتم ل نک حاضر کرم
 حاضر کرم وی ساعه تی، هسپارته من کاره ک مه زن
 من قهه نه بو تا قههت بوی کاری د ژئ ناصه برم
 هه م جوت ل من هسپار تبو، پیخاس ل سهر شوکا برم
 گیرا ل سهر شوکا به لی، سه بری ل سهر قهه ناگرم
 تا ژان و ضه ربا خون ژ من، راحت نه دا من بی ک ده می
 ته شبیهی چهرخا دائیری، ده رکر ژ بهر راحت نه بوم (*)
 ته نی مه ئافی نادتی، برسیمی زادی نادتی
 زیده ژ بهر وی زهحه تی، ئەو رهنگی من کهر کهر کرم
 گیره ل سهر شوکا به مکر، من هه ردو پی لی بون سقهت
 ظه ربه ک ل من دا وی ده می، (این در قفا) ئەز ناظم
 من گو رهحم قه من بیه، ئینصاف و رهحه ته ئەی رهقیب
 وی گو رهحم مه را نییه، ئەز ژ بهری دل هه شکت مرم
 به حرا ژ بهر ئاشی سفق، جاری دگه را و نه گه ها
 گرداب و پیلا دامه بهر، مه و جا ژ بو به حری برم

وهقتی ب سهه حیه و هه وال، ژئ چومه ده ر من دل نه دا (۱)
 خو ئی شه ک د من کر سه دا، ده خسی ژ دهنگی نریم (۲)
 ئاخو نزانم دی چکم، دهه ری مـونافق هو دکت (۳)
 دهه ری به لایئ ئەوه لم، به لکی وه تیـدا ئاخو مرم (۴)
 باره ک ل من وی بارکری، سی سهه هزار قینتار هه نه
 قهه ئەو رهقیب نابیته خو، ئەز قهه نه شیمی هه لگرم
 نوری مرادا خو دکت، حاضر د وهقتی فورصه تی
 گافا رهقیب عاجز دبئ، ئەز وی ده می ئی قادرم (**)

 د دهست خه تکه دن دا ئەف ریزه ب ئاوا به کی دن هاتیون نفیسین.
 (*) (راحه ت نه دا من بی ک ده می، ته شبیهی چهرخا دائیرم)
 (**) (وهختی رهقیب عاجزه، ئەز وی ده می ئی قادرم)
 (۱) (۲) (۳) (۴): ئەف چار ریژین هه له به ستی د دهست خه تا شیخ مه مدوحی بریفکانی دا تونه بون، مه
 د دهست نفیسه ک دن دا دیتیه و لفر چاپکریه. (زاهد بریفکانی)
 نشته ر: چه قویکی زور نیژ و باریک، جو ره کی خه نه رییه.
 گرداب: گهرینوک، خولانه وی ئاو.
 کهر کهر: تیکه تیکه، پارچه پارچه.
 دهه ر: دنیا.
 سپارته من: سپاردی به من، دای به من، سپاردن.
 قینتار: ئاوا به کی کیشانی به ۱۰۰ رتله.
 شوک: چوک.
 (این در قفا): ئەمه له پشته وه.
 چهرخا دائیر: چهرخی گه روک، چهرخی گهردان که ده گه ری.
 ناظر: چاو م لئی، چافی من لئی.

خوداوهندا

خوداوهندا ب سرپا حوکم، حاء میم
 خوداوهندا بلوطف، حرف طاء یاء میم
 بکی نوری و نونا مـونحـهـف ژئ (*)
 وهکی ذهنونی هه م ده ر دائیری میم.

 (*) ئەف ریزه دبیته په یفا (وری): من بسوژه، بم سو تینه.

خوداوهند: خودا، خودی، خودی، خودی مهزن.
 حاء میم: ئاماژیه بو سورتهکا قورئانا پیروژ.
 طاء: (طه) یهک ژ ناؤین موحه مه د پیغه مبه ره \sim \mathbb{A}
 میم: موحه مه د پیغه مبه ره \sim \mathbb{A}
 نه نون: پیغه مبه ره نه نونه.
 دائیری میم: ده می ماسیه که (دهقی حوتی) کو پیغه مبه ره یونس داعیرت.

حرف النون (پیتا ن) مرادا قه لبی

دئ مرادا قه لبی سوژی، فی ده می حاصل کتن
 هی ممه تا باخوی تناسی، عارفی واصل کتن
 ئه ووهل و ئاخو ره ر، مایه د دلد ا هاته پیش
 وهک مه تا قی مه قسه دی، کو که وازی کامل کتن
 قوطب و غوٹ و شاه و مهردان، عارفی هه ر ئومه تی
 هه ر مه دی قی له حظه یی، وی دهر هه یقی داخل کتن
 کاف هاء یاء عهین صاد (که یعص)، ئه ی واحدی یه کتا بده
 حیفظی حاء میم هه ر ژ من، دئ له ژه بی زائیل کتن
 ئسمی ئه عظم هه ر تویی، ئه لّاه ی ئه ی ئه لّاه ی ئه ی
 سه رمه دئ قوددوس دئ جهرحان، ل دل خوش هه ل کتن
 ئه ی که سی که س نینه ئی په رست مرادئ ییک ده می
 دل بوئ نوطقاته، دئ نوطقا خو وهک زهنگل کتن
 ده ست و پایی دژمنی، غه م دهر ب ده ستی حه ق په رست
 بی سهر و پا و دل و جان و مل و چنگل کتن
 هه ر ب پایی حه ق چتن، ئه و قه ت نزان ت کی قه چو
 عه نفه ری مه حبوبی دل، دئ وه ژ پایی شل کتن

شبهه تی خه رگوشی گوئی، هه ر د کونجا عوزله تی
 دل به را هه قعدل مووافق، هادری دئ سل کتن
 سینئ بسمللاه رحیمی رحمه تی حایئ ه لیم
 سینه یی پر غه م ب دیداری ج ه و مه نزل کتن
 خاسمه حینا شاهدهک، حاظر ببت جه نینه یی
 مهظه ری حوسنا جه لا، قه ضضا سییه سیلسیل کتن
 دئ قه سه م کم ئه ز به نون و په س به له وح و هه م قه له م
 هه ر جیا نوری بخوازیت، هادری حاصل کتن.

فهرهنگوک:

په رست: په رستن، ستایشکردن، خوش ویستن، براوپیون.
 خه رگوش: کفریشک، که رویشک.
 په س: پشتر، دواپی.

حرف الراء (پیتا ه) دلو رابه

دلورابه بکه کاری، بشو ده ستال مهرداری (*)
 مه که کسلانو فی جاری، ده ست ه لینه بکه ئسیاره
 بکه ئختیار ل دنیا یی، وهکی ئاده م و حه وایی
 یه قین توژ دچییه فه نایی، ل پاش دبی شه رموزاره
 ل پاش دکی گه لهک شه رمه، مر ن حه ققه دپته سه رمه
 ئه قرو بازاراته گه رمه، به س بکه به یع و بازاره
 به س بکه به یعان و شیرا، تو ته رک بکه مال و کورا
 وهکی مه ردی صاحب سه را، وهکی ئالی دختیاره
 وهکی ئالان و ئه صحابا، تو کیم بکه خورد و خابا
 به س بکه ذوق و شه رابا، گو ه مه ده نه فسا که ففاره

نهفسي نويې بې کار کړی، پر سوچ و گونډه هکار کړی
 ژ مهولای شهرموزار کړی، گهلهک عهيبه گهلهک عاره
 گهلهک عهيبه تو هرهوکی، هه مو شولا بدلې خوکی
 تو دې خولی بسهړې خوکی، ئەف چ کهسبه ئەف چ کاره
 ئەف چ کهسبه ته هلگرتی، حوببا دنيایې تو گرتی
 جه معه دکی کورت و پرتی، ژ نه نوعی د نه مواله
 جه معا مالی نه فعه نینه، توقه نج بزانه بیه قینه
 خیلاف و شک قه د تې نینه، ب قه ولی نه هلی نه پاره
 ب قه ول نه بی و ئیماما، ذکرې خودې صوبح و شاما
 لازمه لسه خاص و عام، ب کیتاب و ب گوفتاره
 دلو بوچی تو نزانې، نه فسا شریکا شهیطانی
 هم نه یاره لگهل خودانی، وهکی گورگان و هفتیاره
 وهکی گورگی ل ناف بهر خا، وهکی تهیرې ل سه فخر خا
 دائم دکت دهور و چه ر خا، شهف و پوژا مه ه و ساله
 شهف و روژا تو غافل بی، ل سه ف فعلا د باطل بی
 ب دوری پیرې کامل بی، ب چند سالی پاش ماره
 تویی روینی چ سه ودایی، طالبی مالی دنیایی
 تارکی نه مری خودایی، نهی روره شی گونده کاره
 نهی روره شی بې هه دگه لهک، وهک عه بدې بې نان و نه مهک
 بو وی فکر هایې دلهک، عمر ته چوو ب خساره
 عمر ته چوو توبه نه کړ، ته پې زانی عه مهل نه کړ
 قه د ژگوننه ها ته بهس نه کړ، ته نه فکره، ته نه واره
 تو دې کهنگی که یو عه مهل، تو بهس بکه طوله لئه مهل
 که هشته ته مرن و نه جهل، تو دې کهنگی که یو کاره

تو دې کهنگی که یو کارې، دائم بکی گری و زاری
 مهکانی ته قه برې تاري، ته نه بانگه، نه هه واره
 ته چ بانگ و هه وار نینه، دائم دکی گری و شینه
 مهدهد یانه بی نورینه، ل بهر ته بانگ و هه واره.

(*) ئەف هه لبه ستا رابوری یا کو سهړې وې ب (دلو رابه بکه کاره) دهست پې دکه، مه وهک ئورژینالا
 دهست خه تا شیخ مه مدوحی بریفکانی بوی ئاوی مه چاپکر.
 لې عهینی قی هه لبه ستی مه د دهست خه تاک دن دا بقی ئاوی کو دهیت دیتی، مه پیتقی دیت کو نه
 وې ئی دانینه بهر چا قی خونده فنانان. (زاهد بریفکانی)

فه رهه نگوک:

ئال: طائفه.

خورد: خواردن.

خاب: خه وتن، نفستن، نوستن، رازان.

سه ودا: خه ریکی چیت، معامله.

دلو رابه

دلو رابه بکه کاره، دهستتا بشو ل مالداره
 نه که که سلانو پیکجاره، دهست هلینه بکه ئختیاره
 بکه ئیختیارې ل دونیایې، وهکو ئادهم و هه وایې
 به قین توژ چیه فه نایې، لهو پاش دبی شه رمزاره
 لهو پاش دکه ی گه لهک شه رمه، مرن حه ققه تپته سه رمه
 نه قرو بازاراته گه رمه، تو بهس بکه به یع و بازاره
 تو بهس بکه به یع و شیرا، تو ته رک بکه مال و کورا
 وهکی مه ردې صاحب سه را، وهکی ئالان و نه خیاره
 وهکی ئالان و نه صحابا، تو ته رک بکه خورد و خابا
 بهس بکه ن زهوقا شه رابا، گو ه نه دن نه فسا که فقاره

بېژه نه فسې تو راوهسته، نه خو قهوی یا سهرمهسته
ل بو حیلان یا سهرهسته، نه کافر هاره سهیا هاره
نه فسې تویی هیلاک بری، پر سیچ و گوننه هکارگری
ل مهولای شه رمازگری، گهلهک شه رمه گهلهک عاره
گهلهک شه رمه تو هه هوکهی، هه می شولا بدلې خوکهی
دی تو ناخی بسه ری خوکهی، نه ف چ که سبه نه ف چ کاره
نه ف چ که سبه ته هلگرتی، فیانا دنیا ی تو گرتی
جه مع دکی کرت و پرتی، به سه عمری ته ئی قاره
جه معا مالی فایده نینه، تو قنچ بزانه بیه قینه
قهت خیلاف و شک تی نینه، ب قه ولی نه هلی نه براره
بقه ولی نه بیی ئیمامه، ذکرې خودی صوبح و شامه
لازمه لسه ر خاص و عامه، ب کیتاب و ب گو فتاره
دلو گه رتو نه فی ذاکر، ب ئی ذایی نه بی صابر
ل پیش مه ولایی دبی خاسر، جه زایی ته ناگر و ناره
دلو بوچی وی نزان، نه فسسا شه ریکا شه یتانی
نه یاری دگه ل ئینسانی، هه روهکی گورگ و جه فتیاره
وهکی گورگی ل ناف به رخوا، وهکی ته ری ل سه ر فه رخوا
دائم دکت دهور و چه رخوا، شه ف و روژ و مه ه و ساله
شه ف و روژا د غافل بو، ل سه ر فعلی د باطل بو
ب دوری شیخی کامل بو، ب چه ند سالی د هه ژماره
تویی دینی بی سه ودایی، طالبی مالی دونیایی
تارکی نه مرې مه ولایی، روسییا ه و گونا هکاره
گوناهکاری بی جه دگه لهک، عه بدهکی بی نان و نه مه ک
بوته خراب گه ریا فه لهک، عمری ته چوو ب خساره

عمری ته چوو توبه نه کر، ل دونیایی ته بهس نه کر
ته بهس زانی و عه مه ل نه کر، هه تا که نگی هشیاره
هه تا که نگی نه ی به دعه مه ل، ته یی کریه (طول الأمل)
گه هشته ته مرن و نه جه ل، تودی که نگی که یه کاره
تودی که نگی که یه عیبره ت، بلا به سبت به یع و شیره ت
ته نه که سبه ته نه غیره ت، ته نه عه هده نه قه راره
تو گو ه بگره فی گوتنی، ژبیر نه که ی قه بری و مرنی
دائم هه ر قورئان خاندنی، بو قلوبا خوش صه فاره
... چی ... ذکری ... ژ بو نه هلی موسلمانانه
ژهنگی دبت ژ قه لبانه، ب قه ولی نه هلی نه براره
ب قه ولی نه لاهو نه حه د، فایده نادت مال و وه له د
تو ته رک بکه بوخل و حه سد، بزانه نه چ خساره
دلو بوچی ناکه ی کاری، دائم بکه ی گری و زاری
مه کانی ته قه بری تاری، ته نه بانگه و نه هه واره
ته چ بانگ و هه وار نینه، مه کانی ته زیرزه مینه
مه دد یانه بی نورینه، مه بهر ته بانگ و هه واره
مه دد یا نه بالقاسم، تویی سولتان تویی حاکم
نه زنی عاصی ته مه نناکم، توی شه فیعی گونه هکاران
مه دد یا غه وئی گه یلانی، تو شه یازی و سولت انی
تو بحالی مه عاصیان زانی، دهر وهختی ته نگ و دژواره.

نهي مالڪي هير عالمي (*)

نهي مالڪي هير عالمي، دنيا همي مولڪي تهي
 بيڪسر هلينه ژڙي غمي، لوطفاته هير كافي مهيه (۱)
 نهوول تويي دئ هير ههبي، كهس نينه تشبهي تهي
 يارب تو غه ففاري مهبي، هيقي ل دهر گاهي تهي
 دئ هير ههبي نه دئ مرين، دنيا و عهرشي مه مرهين
 مليا كهت و مولڪي بهرين، وان ترس و لهرز و سوجهديه
 ذڪري خودي ته سبيح د دهف، چ خوش دچون نهف روژ و شهف
 ژ ههبي هتا باخي (باخوي) بخهف، حالي ل وان نهف رهنگيه
 مهوچي د بهحرا قولزمي، جوشا ل ناري جههني
 قهت نينه راحت بيڪ دهمي، بي راحت و بي سهكنيه
 ژمليا كهت و پيغهمبهان، گه دا و مير و سهروهران
 نهو پادشاهي مههتهان، مرن و فهنا قييرا ههيه
 في لهوله بي قيڪرا برن، نهو مولته قاي قهبري کرن
 ما نهو نزانن دئ مرن، مولڪي دنئي بي فايديه
 پيغهمبهان نهو زانيه، وا ژدل خودي خو ناسيه
 عشقا دنئي قييرا نيه، دل باشه مال و شه معيه
 دا پيره قورا هو چهپل، دنيا نهو خوار ب زهغل
 گو نابيت نهف رهنگه مهثل، هلنه گرن نهو قه چهپيه
 نهو قه چهپيه تهلبيسه نهو، خواره خهسيسه پيسه نهو
 حهيفه كو بي ناموسه نهو، نه ژبا به تي رهنگي مهيه
 نهو چون و وان حالهك ههبو، ئيمان و طاعهت زيدهبو
 وان بهر ل دهر گاهي تهبو، حوسن و عمهل وان بو تهي

هندي كو وان خدمهت دكر، روژ و شهفا طاعهت دكر
 شوكرانهي نيعمهت دكر، ژيرا كهرامهت شه هديه
 ژيرا نه عيم و جهننهتن، ئيحسان و لوطف و مننهتن
 ئاساني نهو بي زهمهتن، هير بيڪ ل دنيا شه هنيه
 باخي (باخوي) کرن صاحب كهرم، روسي هموو پر موخته رهم
 رويي زهمين باغي ئيرهم، ژيرا خهلات و بههرهيه
 ژي هلنه گرتن لهذتهك، ژي چوونه دهر چوست و چهلهك
 بهختي مه في دهر ري گهلهك، جهور و جهفا تييرا ههيه
 نهو ئاخري دورينه لهو، باخي (باخوي) ل مه گرتن جهلهو
 نهفسي دمه ههسپيت قهلهو، كيتم بو ژ بو وان توشيه
 نهو ماينه هيري دئ چبيت، يان دئ گراني هير ههبيت
 بهلكو ژ بهر فعلا مهبيت، رزق و طهعام قه تالازيه
 يارب تو چيكي حاكما، دا نهو فهنا كهن ظالما
 توبي بدهي مه عالما، دا چي ببن پي عامييه
 عامي كو نهو ري دبه رزنه، نهف حاكميت شه هزادهنه
 جهور و جهفا قييرا ههنه، نهف كولبه لهو ژي چيبييه
 كولب و گراني زيده بو، رزقي يه تيمان بهرزه بو
 شين و گري بي فايدو بو، من گوت قيامهت رابييه
 هندا دگرتن كوه و دهشت، رابو ژ ناف سهيران و كهشت
 ناني جهه لوان بو بههشت، لاکيننه دنيا گرتيه
 نهف رهنگه بو موصل زهمين، هم قه لعه و زاخو چنين
 ئاكره و عومادي چهند دچين، سي سال تهمام هو رهنگي
 كولبي زهر و كولبي بهلهك، ئقليمي داگرتن گهلهك
 فاڙي ل مه گهريا فهلهك، كي نهف گراني ديتيه

گهنم و جههٔ خو بهرزهکر، پر دهولتانه هيممهت نهکر
 عمبار و دهخلى خو فهکر، لاکين چ ئينصافهک نييه
 خومسا جههٔ چو دهه روبا، دهولهتيان تى کر تباھ
 نه دگوفه قيرا مهرحهبا، قهحطى دلئ وان گرتييه
 ههرچى کو دهولهتمهنده ئه، دهرکى دلى شهش بهنده ئه
 دونيا ل نک گوڤهنده ئه، ئاخرهت ژ بيروان چوييه
 نهدهاته بير فکرا فهقير، مسکين و بهدحال و ئهسير
 قهد روژهکى نهتهاته بير، دهورئ مه هورابورييه
 دهورئ مه و قى زهمهتئ، کهفتينه بهحرا محنهتئ
 پاشى نزان چ بسه مهتئ، چيک همى حوکمئ تهيه
 چيک خودا حوکمئ خو کر، بهرهکهت ژعهردى بهرزهکر
 بئ رحميينئ ئهف رهنکه کر، جومله لنک مه چيبييه
 هندى مه بئ ئينصاف کرن، ظولم و تهعهدا زهحف کرن
 شولپن د بهد پيش چاف کرن، فکرا مه قهلبئ تاريخه
 فکرا مه دل رهش بو گهلهک، ههردو له شاهد بو مهلهک
 فرياد ژ وان چونه فهلهک، مهشقى ژ وان بهدنامييه
 بهدنامييه خهطئ رهشه، کارئ مه ظولم و قهرقهشه
 حالئ لوان پر ناخوشه، کاغهز قهوى رهش تاريخه
 ئاختر زهمان هو رهنکه دچيت، قنج دويدا لنک دچيت
 پور ميحنهت و دل تنگ دچيت، لهورا کو هم سه رکينييه
 دور بو ژ من دهورئ رهسول، کاشو نهما داپتته هول
 دينئ مونهوهر بو مهلول، پاکان جههٔ خو زانييه
 هندى کو پاک و صالحن، راست و ئه مين و ناصحن
 ئه و قى زهمانى دبئ روحن، رهنکئ خومولئ گرتييه

بئ قهر و قيمهت مانه ئه، دنيا ژ بو زيندانه ئه
 خهلوهت مهکائئ وانه ئه، مصر و عيراق و شامييه
 ئهبدال و قوطب خهلوهکيشه، عهيشئ لوان پر ناخوشه
 دهورئ بهلا بهختئ رهشه، بهحرا بهلا تئ کهفتييه
 ئه م کهفتنه بهحرا دنئ، نائيت بهر ئاخفتئ
 هه ر يهک بخو مایه بتئ، بئ گف توگو و بئ رويه
 ما ئه م نزانن دئ وهبت، شولا گونه ه ژرهنکئ مهبت
 کهربا خودئ ئى لپيش مهبت، ئهف کولبه هيژ کيماهييه
 کولب و گراني قهتل و شه ر، داگرتينه ژئ بهحر و بهر
 کرمانج و ترکا سه ر ب سه ر، جهور و جهفا تيرا بويه
 باران و رحما خالقئ، کيمبوژ فسقا فاسقى
 زاد و زهوايئ رازقى، کيم کيم ژ بو نازل بويه
 ئه ز لهو ديژم قيصه يئ، ئينسان و خهلقئ مهککه يئ
 خوار تينه ئه هلي جاده يئ، دنيا همى هوسانييه
 هوسانى رابورى جيهان، بهغداد جههٔ قوطبئ زهمان
 هم مهسکه نئ پيغه مبه ران، ئه و موصلانورانييه
 ئه ف شام و عورفا و حه له ب، ئه ف روم و ئه ف ترک و عه رهب
 ترکا نهگوتئ ماسه به ب، فعلا ته بو ظاهر بويه
 تشبهيئ قهومي لوطى مان، نائيتته گوتن ژظالمان
 بئ حه د کرن ياره ب ئه مان، ئه و شه هوه تا شه پيطانييه .

(۱) ددهست خهتا موجه ممد سهليمئ چه لکى دا ئهف ههردوو ريژ بئى ناوايى بون:
 (يا ئيلاهي عالمئ دونيا همى مولکئ تيه
 يیکسه ر هليين قئ غه مئ لوطفاته هه ر کافي مهيه)

باخ: باغ.
 جوش: کهلاندن، کولاندن.
 کهدا: دهريوزه، دهروزي، فهقير، سوال کهر، په ره خواز.

سهرور: ريژدار.

مههتر: مهزن، گهوره، ريژدار.

با شه مال: باي شه مال.

شه معه: مومك، شه مال، موم.

داپيرا قوي: مه بهست (دونيا) يه.

چه پل: پيس، ناپاك.

ته لپيس: نشئين نه راست دچار چوفا راست نيشاندي، شتي نا راست له قالبی راست پيشانان.

قه حبه: ئوپوسپی، سوزانی.

رويی زهمين: سهرزهوی.

باغی ئيرهم: باغی به ههشت.

چوست و چه لهك: گورج و گول، چه لهنگ، نازا، زيرهك.

چه وور و جه فا: ستهم، زورداری، بی وهفایی، خه م و خه فته.

چلهو: خو پيشانان، خو دهرخستن.

قه تلازی: گرانی، قات و قری، خه لا. (كولب): خه لا، گرانی.

شه هزاده: شازاده.

كوه: چيا، شاخ، كيو.

ئقلیم: ههريم.

ته باه: تياچون، نه مان.

قه حط: قات و قری.

دهولهت مه ند: دهوله مه ند، زهنگين.

به حال: حال خراب.

جومله: به دهسه، به كومه ل.

فرياد: هاوار و گازي، داد و بی داد. (مه شقی): راهينان.

به نامی: به ناوی، خرابی.

مه لول: مات، مه ليل، خه مبار.

خومول: بی هيز، خامل.

خه لوه كپش: كه سيك كه ئه چپته خه لوهت خانه و له ته نيایی ئه زی.

گفتوگو: وتوويز، راز و نیاز. (قه تل): كوشتن.

ماسه بهب: هوی چييه، چييه سه بهب.

ئه هلی موصل

هه رچی كو ئه هلی موصلن، ئه عالمن ئه جاهلن

بحيله و حه والا تكاملن، ميزان و به يعی كه يلييه

كه يلا خودی بشه رعی شه ريف، ته دفيق كرن بی حه خه فيف

فرياد ژ كرمانجی ضه عيف، ياره ب چ شه هرهك ظولييه

مسكين ره زي خو چی دكت، قوتی عه يال په ياد دكت

باری كه ری خو باردكت، هاژوته ری پر ته حلييه

ئه فريقييه ئه توتنه، هندي ب دهستی كه فتنه

كرمانج دييت به سی منه، قوتی بچوكان كافيه

زادئ عه يالی كاردكت، باری كه ری خو باردكت

قه صدا جهی بازار دكت، موصل كو مه قصودا وييه

حينا گه ها شه هری مه زن، به قال ئه وييت شاشك مه زن

قه ومی دروغ ئه ف حيله زن، شولا ئه وان ته لبه سييه

وه قتی سحاری روژ كه هات، نازل كرن سوقی گوهات

په يدا كرن تيدا جقات، گوتی وهرنی كرمانجيه

چنگال كو هافيته جهال، كيشا ب سه حيله و حه وال

تالان كرن صاحب عه يال، كرمانج نزانيت ئه ف چييه

نيشهك دزی باری فه قير، خه وفا خودی نه دهاته بير

چويوژ به هری زه مه رير، ئه و جه هه نه ما پر پيتيه

وه قتی كو ئه هلی موصلی، هورهنگ جه مابون حيله لی

ئيسال بناقی مه قته لی، پر فيتنيه به دناقيه

(هذا جزاء الظالمين يا أيها القوم الأمين)
(هذا جزاء المذنبين)، تشتهك بدهستی كهس نیییه.

فهرهنگوک:
بهیع: فروتن، فروستن.
کهیل: دستور.
تدقیق: دستوری خوا دینه خواروه و بو بهرجه وندی خویان چی به چی دهکن.
فریاد: هاوار.
قوت: نان، خواردهمینی.
دروغ: درو، درو.
حیله زن: فیل باز. حیله کار.
تله بیس: فرت و فیل.
جفات: جفین.
جهال: جهوال، گینی، گونی، گینیک.
خه وف: ترس.
پیتی: پیتون، زور گرم و داخ.
مه قتل: جهی کوشتنی، شوینی کوشتن.
به دناقی: به دناوی، خرابی.
فهرزند: زاروک، منال، مندال، (اولاد).
حه سار: حهوش، حهوشه، په رژین.
موخل: موخلک، بیژینک، بیژنک، هیلک.
مه لکه موت: عزرائیل، (ملک الموت).
غه له: گهنم و جو، گهنم و جهه.
غوربهت: غریبایه تی، مات، عه زاداری.
قارون صیفته: وهک قارون، گه لکه دهوله مند، زور دهوله مند.
طهمع: ته ماعکار.
قانون صیفته: خاوهن قانون، وهک قانون.

طهریق بزائن مه غریبه، شهیتان ژ بو خو صاحبه
ئه فیرول دنیا مه رته به، شه هری مه زن واصل بویه
بی حه ژ بیگ کوشتن گه لکه، شهیتان دناف گه ریا چه لکه
جه مع و جه ماعهت و مه لکه، وان چ ل باژییری نییه
هاقیته بیگ توپ و تفهنگ، بی حه دکر وان قهتل و جهنگ
رومینه ئه و یانی فه رهنک، سی مه ته مام هورهنگییه
کوشتن گه لکه فه رزند و ژن، هه رپوژه کی چل ژئی مرن
دهرگه ل بیگ ویران کرن، بی حه هسار و خانیه
خانی ژ بهرکا موخلن، ماقوغا هورهنک موشکیلن
فیجارا ئه هلی موصلن، وللا نه ئه ئینسانیه
ئه ف رهنکه بوخو کر جه دهل، له ورا کو خه لکی به ده مه ل
زیده ژ ته عریفی مه ئهل، فکرا قیامهت بو نییه
فکرا خودی وان چو ژ بیر، (یه حیا بهگ) سه روان بو ئه میر
کوشتن توان ت کر نه شبیر، ئه ف رهنک جه زاء بسه هاتییه
پاشا ژ بو وان مه لکه موت، جان و دلی وان ژئی دسوت
ژیرا دهخل وه قتی فروت، شه هری مه زن له و برسویه
وی دهخل و غه له کی مکرن، عنبار ژ خورا وی برن
له و چند ل کولانا مرن، غوربهت لوی باژییرییه
پاشا بخو به قاله لی، له و حاله کی به دحاله لی
ئه و حاکمی ده جاله لی، کولبی دلی وی گرتیه
قارون صیفته صاحب طهمع، (من کل صنف إذ جمع)
(فی کل شیء ما أستمع)، ئیلا ژ خورا ئانییه
ئه و حاکمی قانون صیفته، نه بو ژ وان دهستا فه کهت
دا ظالما چاک به رزه کهت، ئه ف حیکمه تا ئیلاهییه

بهیتا کولی

ژوه باس بکم بهحسّی کولی، ئەف عەسکەرئ تیک سنسلی
قوتکر گیا و بەلگّی چولی، چ مەلکەموتئ رزقییە
تابوری بەستن شبهئ رۆم، تەبار ل سەرپیک بونە کوم
ب شەش مەها گرتینە زۆم، ئەرضی خودئ زۆما وییە
زۆما وییە کوھ و جەبەل، کولی زەر و کولی دەغەل
دەخل و گیا و رەز دگەل، حەتا بەرھیدا چویە
پەنبو و توتن قوتکر، سەرئ دخو قیابرن
رزقانییا ژترسا مرن، دارئ بری دگەل خوارییە
ئەلحەمدولیللاھ و شوکر، میوا رەزی برزقئ مەکر
کولی بەشەک خوارن نەکر، بیستان و میوا دیمییە
گەم و جەھ و ھەم نيسک و نوک، ھەر چ کو نوو ھاتی بو جود
حەتا رەھئ خارن سفک، دەخلئ گەھشتی مائییە
خیقەت فەدان کولی زەرە، سویحان ژ شاھئ ئەکبەرە
دەشت و جەبەل تیک عەسکەرە، ئەرضی خودئ داگرتییە
ئەرضی خودئ داگرت و ھات، رابو ژ نەجدئ کر خەبات
حەتا تژی بوو ژئ وەلات، زەریون زەفی و کانییە
رەبار و کانئ ژئ مەھین، بی حەد ژ خو بیزار کرین
ئەم قەد نزانن کیقەچین، ئەف ئینتیقاما بارییە
حەتا کو خەرزئ خو کرن، جوت جوت و کت کت ژئ مرن
ھادر د ئەرضی دا برن، کلکی دخو بی ھەستییە
ئەرضی قەوی وەک ئاسنی، کلکا ژ رەنگئ گاسنی
روژ ھات و دەخلئ خو چنی، نیزیکی وەقتئ خەرزییە
رابو وەکی میشا رەشە، پاشی دوو روژا یئ بەشە
سئ روژا ئەو غارەت گەشە، پئ پیی ماکئ جویی یە

مانەندەبی میشانە ئەو، سەرئ دخو کیشانە ئەو
ھەمیئا ژ بەر ئیشانە ئەو، دنیا ژ بەر بی کەیفییە
گوت عەسکەرئ باریمە ئەز، بو عاصیان ھاتیمە ئەز
وللاھ ب ئەمرئ ویمە ئەز، بەسکەن ژ دنیا دارییە
وہقتئ مورید ھاتی موراد، ھاتینە ئەم قەومی جەراد
ئەھلی فەسادئ ییک نەزاد، توبە بکن رحمانییە
چل روژ و شەف بورینە لی، کولی زەرک جەمییا وەلی
میوا رەزی حەیفامەلی، تە دگوت شەوات لی ھاتییە
فیقی و گیا و بەلگّی دشین، بیستان و باغیت خەمرەقین
سوتینە بیستان و چنن، دا دەفعەکن فی قەومییە
خوارن ھژیر و سینف و خوخ، بەلگّی ھناریت شەنگ و شوخ
نالی ژمە تین سەد ئاھ و ئوخ، کانئ چنن و شینییە
ھپژ وەقتە بو کولی زەرک، ھات عەسکەرئ کولی بەشک
کولی بەرئ کیم بو لئک، سەدجار ئەفە ھندی وییە
وئ ھات ژ شەرقی بی عەدەد، ئەو عەسکەرئ ھوی بی مەدەد
فریاد ژ نک شاھئ ئەبەد، دا ئەو بەلاف کت جوندییە
دا ئەو بەلاف کت عەسکەری، ھیممەت لئک پیغەمبەری
داگرتییە کوھ و بەری، دنیا ھەمی سیھاوییە
حاصل ژ بولدانئ ھشک، ئەف عەسکەرئ کولی بەشک
خوارن ھەمی مەزن و کچک، ھشکار و گار و ھەمییە
وئ کەفتە نیفا بیدەرا، خانئ و کوچک و پەنجەرا
ناچیت ب ضەریت خەنجەرا، خوارن نقین و ھرییە
من گوت چرا ھاتی کولک، حەتا تە وەرگپرا فەلەک
سەد کەس ژ تە چون دەرھەلەک، لازم ژ بەر ناشوکرییە

وی گوته من لهو هاتمه، مایهک ژ وه نی عالمه
 دا قام بکت حالی منه، ئەف ژههره‌ماره بوچییه
 گو ئەم بخوین ژههری ژههر، بونا بکاریت بی بههر
 زهوقا لنک وی بو ژههر، ناخوش بکت ژهراوییه
 زهوقا لنک ناخوش بکت، دونیا لنک وی ره‌شبتن
 هشیار و بهس پی هشبتن، دونیا مه‌تاعی بوچییه
 گو ئەم ژ بووه عیبره‌تین، بورهان و راهی جه‌نه‌تین
 بو عاصییان پر زهمه‌تین، وا به‌رقه عوقبایی نییه
 دارولغرورا ساحره، بهس پیره قورپی هلگره
 هلگر بخویا باکره، بوکا جوان و جندییه
 زادی ب ژههر و سار و بار، دوربت ژ ته ئەو ژههره‌مار
 کەس تی ئەداناکت قه‌پار، بابی ژ بوته هیشتیه
 ئەف رهنگ کولی دا من جه‌واب، گو ئەم ل سەر طه‌بعی دواب
 ما تو نزانی مال خراب، ئەف عه‌سکه‌ری مه‌ ژبوچییه
 هندی دنئی باری ته‌بیت، باری گران دئی لسه‌رته‌بیت
 دایم دئی ئەف کاری ته‌بیت، دئی هەر بقی حالی بییه
 گه‌ه دئی گران بیت لته، غه‌مباری جانی بیت لته
 روبار و کانی بیت لته، ناخر زوها و هشکییه
 گو ئەم هه‌می جوندی به‌لا، گه‌ر عاقل و شیخ و مه‌لا
 داخو نه‌کن پی موپته‌لا، ئیمان ده‌لیلا عه‌قلییه
 عاقل دکت هزری د کویر، مرنئی ژ خو ناکت ژ بیر
 موسته‌غرقئ فکرا د هویر، هه‌رده‌م دگه‌ل مه‌عبودییه
 دئی له به‌یان بت خیر و شه‌ر، نینه چوقه‌نجی جه‌زر و ضه‌ر
 تشته‌ک ژ وان نابت مه‌فه‌ر، فایدی جیهانی فانییه

فایدی جیهانی تیکه‌له، مه‌غشوشه لهو پی حاصله
 باظوله‌تا نورا دله، لهو دل ژ وی بی هی‌قییه
 ئەز دئی چلیکم له‌نذته‌تی، ئەز قه‌هنج دبینم ژههره‌تی
 دا ژئی جوداکم شه‌هوه‌تی، له‌ورا کو ژه‌هرا مارییه
 ژه‌هرا دناف زادی شرین، ئینسان گه‌له‌ک ئەم دئی مرین
 ئەم ژئی ئەوی قه‌ت ناره‌قین، لاکین ژ نو پی زانییه
 پی زانییه مه‌سمومه ئەو، چبکم نه‌یا مه‌علومه ئەو
 ئەف له‌نذته‌تا مه‌شئومه ئەو، ئەمما به‌لی دوماهییه
 غافل نزانیته‌ خه‌به‌ر، هه‌تا کو نازل بتن قه‌به‌ر
 په‌رده ژ به‌ر چا‌فا فه‌کر، حیلی دنئی ظاهر بویه
 ئەز دئی چکم حالی ل من، هه‌وار ژ من ظاهر بتن
 کەس پی نزانن می‌ر و ژن، من چ ب سه‌ردا هاتییه
 ئەز دئی چکه‌م قی وحه‌ده‌تی، قه‌بری گران و ظوله‌تی
 دیسا ژ به‌ر قی زه‌حمه‌تی، گورزیت گران و قه‌برییه
 شکلی عه‌بوسانی د ره‌ش، چه‌شمی د شین و پر د گه‌ش
 نازل ل سەر قه‌بری مه‌ خوش، هاتن ب ئەمری ره‌بییه
 دئی کن ژ من پسیره‌کی، هه‌ر صویح و هه‌ر ئی‌فاره‌کی
 دئی هینه سه‌رم‌ن جاره‌کی، هه‌تا ته‌مام بت هه‌فتییه
 پرسئی ژ ئیمانی دکه‌ن، گه‌ه گه‌ه ژ میزانی دکه‌ن
 دیسا ژ قورئانی دکه‌ن، داکفش بتن لی قنجییه
 ئەی غافلئ بسیاری مه‌ست، حینا ژ دونیایی قه‌ره‌ست
 دینی مونه‌ووهر چو ژ ده‌ست، ئیرو مه‌قام ده‌رقه‌برییه
 ئەو مه‌نزلا هونا بکار، پر تی هه‌نه دوپشک و مار
 ئەم دئی دقه‌بری دا کەین قه‌رار، هه‌تا کو بیتن یادیه

خوږيا كهسې راست و دورست، شېبهه تي بوکې لې نفست
 كهس نينه هشييار كت ب دهست، ئيللا كو خوشتقيي وپيه
 ژئو باش دو مه نزل دي هه نه، ئهو هه ردو مه لجايي مه نه
 دارولنه عيمې دژځه نه، دژځ و به حشستا باقبييه
 هيقي دكم ئه ز بې مه فهر، ئهو جه ننه تا شيرين نه ظهري
 فه رمان ژ باري بېته سهر، بېژيت مه كاني (نورييه)
 (نوري) ژ ته هيقي دكت، قه صدا دلي صافي دكت
 جه جه ننه تا باقي دكت، چنكي كه رم كارې وهيه
 وللا ه مه پري عصيان كرن، ظاهر هنك په نهان كرن
 هيقي ژ رحمانې كرن، رحمي بدت قې عه بدييه
 لوطي وې ورحم و نه صره تي، حيفظي و باغي جه ننه تي
 دوركت ژ مه نه فسانه تي، كافي مه حيفظا كافييه
 يارېب په ناھي من تويي، ههم ميبر و شاهي من تويي
 ههم شه هره زايي من تويي، ژمه دورببت شه يتانييه
 هيقي ژ مه ولايي صه مه د، عه بدې فه قيرې بې مه دد
 داخل بكي داري ئه به د، جه ننه ت مه قامي ئه ولييه
 سي سهد هزار ههم بې حيساب، بې حهد سه لام و ههم ئه واپ
 ژمن دا حه تا يه ومه ليا ب، بهر موصطه فا و هه قرييه
 بې حهد سه لات و ههم سه لام، ژمن دا حه تا يه ومه له قام
 بهر ئه حمه د و قه ومي كيرام، ئه صاحب و ئال و قه ومييه
 هندي هه بت دونيا ده وام، بې حهد سه لات، بې حهد سه لام
 بهر ذاتي طاها و ئيمام، ههر چار ئه مينيت دينييه
 ئه ف قيصه من ژي له و ر، دا ههر كه سي صاحب فكر
 باخوي فه بيري بېت به شوكر، ههر ئهو موسته حه ق شوكر ييه

دا خوار ل قې جادي نه چن، چه ندي ل دونيايي هه بن
 داکو سه ليم تي بمرن، بې فيتنه و صافي ژپيه
 (نوري) بهيان كر مه سئله، دهر هيجرا نه بي كامله
 ئه لف و دووسه د و ههم چله، به لکي دووسال وي بوريه (۲)
 تاريخ بزائن مه غرييه، ئه ف ساله قه حط و مه هرييه (۳)
 دونيا نه ههر يک مه رته به، ههر ساله کي كاري دييه.

* ۱* خوهنده فاني هيژا ئه ف هه ليه ستا بناقي (ئهي مالکي ههر عالمي) هه تا داويا قې ريژي (تاريخ
 بزائن مه غرييه ئه ف ساله قه حط و مه هرييه) يه ک هه ليه سته، ژ بو زانينا وي تاريخا كو شيخ
 نوره ديني بريفکاني لداويا هه ليه ستي نفيسي دچي سرده مي دا ئه ف داستانه چي بويه.
 مه ژيک فه قه تاندينه ژ بهر کو دمه کي به حسا خه لکي موصلې دکه، و دمه ک دن به حسا کوليې دکه لي
 بخوه ئه ف هه ليه ست ته قې يه که، ههم د ده ست خه تا شيخ مه مدوحي بريفکاني، و ههم د ده ست
 خه تين دن دا ژي. و بمن وهره کو ئه ف هه ليه سته يه کو شيخ مه مدوحي دناف بهر هه مين شيخ
 نوره ديني بريفکاني نفيسي بناقي (ذخره السالكين)، تيدا گوتيه ژمارين ريژين هه ليه ستي ۴۰۹
 ريژين، لي لقي دهرې ۲۶۴ ريژين بين کو که هشتينه ده ستين مه. (زاهد بريفکاني)
 (۱) شيخ مه مدوحي بريفکاني له مبه ر قې ريژي ئه ف تاريخه نفيسانديه ۱۲۴۲ ه.
 (۲) شيخ مه مدوحي ل هه مبه ر قې ريژي ژي ئه ف جه دوه له چيکريه، کو لگور هه ژمارا ئه بجه دي دکه:
 ميم غه ين راء باء
 ۱۰۰۰ + ۲۰۰ + ۲ = ۱۲۴۲ هجري، سالا شيخ نوره ديني بريفکاني ئه ف هه ليه سته فه هاندي.

سنسلي: په يتا په يتا، ريژن لدوي ريژن، (متسلسل)، په ي هه ف، لدو هه ف.
 مه لکه موت: عزرائيل، (ملک الموت).
 تابور: ستون، تيم، مفره زه. (ته بار): خيل، کو.
 کوه و جه بهل: چيا و شاخ و کيو.
 ديمي: پيوستي به ئاو نيه.
 شاهي ئه کبه ر: خوه دي مه زن، حاکمي مه زن، خواي گه وره. (نه جد): دار و دهر و ن، ده ستي بي.
 مه هين: ئاميان.
 ئينتي قام: تول فه کرن، توله.
 خه رز: کيلاندن.
 هار: دکاقي ده، بيکسه ر، له نه کاو.
 کلک: دوچکه، قه له م.
 کاسن: ئاميري کو جوتي پي دکن.
 غاره ت: تالان.
 مانه ند: وهک، وهکو، مينا.
 چه راد: کولي.
 نه زاد: نه يو، په يدانه يو، په يانه بون.

دفعه: عیلاج.
بی عدهد: بی هژمار، له واده بهر، بی حساب، بی اندازه، بی هژمار.
بیدهر: ناشکرا، ناشکراه.

دهرمانی مه (*)

یاره ب هوار سه دجار هوار، په روانه قهه ناگری قه پار
ئه لاله تویی دهرمانی مه، ئه لاله تویی دهرمانی مه
سه دجار هواران دی که می، یا ناگه هدرای عالی می
دهرمان بکه ی قی عالی می، ئه لاله تویی دهرمانی مه
ئه له م چیه؟ موحیبه ته، دهرمان صهر و سه کینه ته
ئه لاله بکه ی به قیسمه ته، ئه لاله تویی دهرمانی مه
ئه گهر که کیم عیسا بیتن، لوقمان ژ قه برا راپتن
دردی من دهرمان ناپتن، ئه لاله تویی دهرمانی مه
ئه گهر که کیم لوقمانه، داوود لگه ل سوله یمانه
نزانن من چ کوفخانه، ئه لاله تویی دهرمانی مه
کوفانا من موحه مده، لبو پروا قیامه ته
بو من بکت شفاعته، ئه لاله تویی دهرمانی مه
شفاعه تا وی هی قییه، بهر دهرگاهی ئیلاهییه
بو فقه قیرئ بریفکییه، ئه لاله تویی دهرمانی مه.

راه: ریک، ریکه.
پیره قوي: دونه.
باکر: تازه، دست لی نه دراو.
ئه داناکت: نه نجامی نادهت، جی به جی ناکات، دروستی ناکات.
طبع: نارهزو.
مویتله: دوچار، توشبون.
د کویر: دکور.
د هویر: جوان، دهور.
فانی: مرن، نه مان، له ناوچون.
مه فهر: رزگار، هیچیان له دست رزگار نابی.
مه غشوش: عیب دار.
مه مسموم: دهرمانداوگراو، دهرمان ره شانندن، دهرمان خواردگراو، (سه م: ژهر).
مه شتوم: به دفر.
گورز: داریکه که سهری خړه و بزماري پتویه بو شه پرکدن به کارت، گوپال.
چه شم: چاف، چاو.
که ه که ه: جار جار، جارنا.
بسیار: گه لکه، ژور، (مه ست: سه رخوش، سه خوش)، (بسیار مه ست: بی عقل).
فهرمان: دستور، ئهر.
باری: خوه دی، خوا، خودا.
په نهان: شارده وه، فهارتی، نه پنی.
نه فسانه ت: واتا لیره (خو په رستی).
په نا هی من: هاریکاری من، کومه کی من، یارمه تی دهری من.
شه هزاده: شازاده، حاکم. (هه مه د): بی نیاز.
ئه واپ: چاکه.
هه قری: هاوریکانی، ئه صحابه کانی.
ئال: مالبات.
باخوی فه بیریت: بخوی به بیریت، بزانت، باخوی له بیریت.
مه غریب: ئیواره.
قه حط: قات و قری، خه لا، گرانی. (مه رته به): پله.

* ئه ف هه لبه سته شېخ نوره دینی بریفکانی د دست خه تا شېخ مه مدوحی بریفکانی دا تونه بو، مه د دست خه ته ک دن دا دیتیه و لفر چاپکریه. (زاهد بریفکانی)

په روانه: په لاتینک، نمونک، په پوله، په لپه لاتینک.

بهیتا سہرکہ راتی(*)

قہ بری بتہ نی چ عیبرہ تہ
روح کی شان چندان زہمہ تہ
نہو ہر وہ کو قیامہ تہ
حال و نہ حوالت زانی تہ
نہ جہل کو ہات دی مریتہ
قیامہ ت وی لمہ رابی تہ
نہو وہ قتی کو تین نہ جہل
رہنگ و صورت دین تیکہ ہل
لیکفہ دین ہیستی و وہصل
د فہرمانہ شاہی جہلیل
تین چل مہلہک، زووب تہ عجیل
ژبو روحا عہ بدی ذلیل
دہہ لسہر پیما، دہ لسہر دستہ
چ نہ خوشہ کی رہنگ سہر مہستہ
روحی تکیشن لبین ہیستہ
دہہ لسہر سینگہ، دہہ لسہر نہ زمان
چ نہ خوشہ کی چندی گران
روحی تکیشن لبین تہ بلان
حہ تا ئینا جہرگ و ہناف
فیک دکہ فن عیرق و خیناف
لی نہ مہما چ رہنگ و بزاف
روح کو کی شاہتا ہناف
لی پدیدابون عیرق خیناف
لی نامین حہرہک و بزاف

وہکی دلی وی دگ فیشن
جہرگ و ہناف لی ت ہرشن
فکر و خہیال لی ت شہوشن
ژ زہمہ تی دل کہر دین
رونک ژ چاقان دہر دین
رہنگ و صورت لی زہر دین
چ زہمہ تہ، چ جہ فایہ
روح د گہ ہی تہ ملایہ
نہو دہر دکی بی دہو ایہ
نہو دہر دکی بی دہر مانہ
نہو روحا شیرین گیانہ
نہو تہ قدیرا بی رہمانہ
تہ قدیرا مالیکہ لولکہ
دلی ضہ عیف پورغہم دکہ
روحا وی نابت سفقہ
نہو دہر دکی بی طہ بیبہ
نہو قالبی روح قہریبہ
نالی ژئی دچن غہریبہ
نہو قالبی روح چ سوکہ
چہند نساخہ چہند نجودہ
دنالیت ہر وہکی عودہ
دنالیت و چ دلگی رہ
فی دکہ قییت حیرہ حیرہ
دیژیت ہوار لمہ نخسیرہ

چ عهدهکئی بی ئاوازه
 نهساخهکئی بی داخازه
 چاڤا دکهت سهه رنه فرازه
 روح ژ دلی فـــــارغ بویه
 د سنگیـــــدا داخل بویه
 چ زهحمهته نهخوش بویه
 چ ههیبهته چ غهوغایه
 روح ژ دلی بوو جـــــودایه
 د سنگیـــــدا بو جهمایه
 روح هلبـــــوری ژدهست و ملا
 ژیرا ئینا جـــــهرگ و دلا
 د سنگیـــــدا روح واصلا
 روح کـــــو ژ سنگی هلبـــــوری
 ژ حالـــــی خو دا فکری
 هـــــیڤه و ڤه ئه و حهیری
 ههردو چاڤان کـــــو ڤه تکهته
 چ غهوغایه چ ههیبهته
 راسته مرن قیـــــامهته
 چ حالهکئی جهفا کـــــی شه
 چ زهحمهته بژان و ئی شه
 صهیی له عین تیتته پـــــی شه
 چ حالهکئی نهخوش کاره
 چ بـــــین تهنگه، چ دژواره
 چ دل ســـــوژه، چ بی چاره

چ بی تاڤهت حال و پاله
 خـــــیر و شهپران تیتته پاله
 شهیتان تینی، ئاڤا زهلاله
 تینه نک مهلهکئی صهوابی
 ههم تین مهلهکـــــین عهذابی
 ئه و دگهل دیکن حســـــابی
 ئه و شهیتانـــــی ب له عنهتی
 هندی بـــــینت دهر فـــــهتی
 دا شـــــوربهک ئاڤی بدهتی
 ژارو عهبدو سهه رگهردانو
 دژمن ههمی لی جهمیانو
 حهضره تییه یی رهحمانو
 شهیتان دبیت عهبد دئ بکه
 ههچـــــی دبیم تو قـــــه بولکه
 تو ئاڤی ل دهڤی خو بکه
 ڤی د بـــــیژیت ئه لخنه ناسه
 باوهر بکه من بناســـــه
 دئ لزهحمهتی بی خه لاسه
 ههری عهبدی کـــــه فتییه داڤی
 دئ تو ڤه خو شـــــوربهک، ئاڤی
 وی رهحه تیبی هه ڤی گـــــاڤی
 ئه و دهردهکئی پر جهه فایه
 ئاڤی ڤه خو دئ بشیـــــفایه
 ژعـــــیلهتی د بی عه فایه

فَيِّرَا دَبِيَّتْ، فَيِّ لَهْ عَيْنَه
 نَأْفَيَّ فَهْ خَوْ چَه نَد شَرِينَه
 به لَيَّ ئَيِّ مَان بَمَنْ بِينَه
 نَهْ گَهَر نَأْفَيَّ وَهَر نَهْ گَهَرِي
 ژ ئَيِّ مَانِي نَابَت به رِي
 ژ شَه يَتَانِي دِي بَت به رِي
 نَهْ گَهَر تَه قَدِير بُو به يَانَه
 نَأْفَيَّ فَهْ خَوْت هِي ژ بَغِيَانَه
 دِي لِي خَلَا س بَت ئَيِّ مَانَه
 ئَبَلِي س فَيِّرَا هَه فَدَه ك دَبَت
 رُوح ل كَه رِي رَه نَگ رَه نَگ دَبَت
 هِنْدِي كُو تَيِّت بِي ن تَه نَگ دَبَت
 نَهْ وَ مَهْ لَه كِي ن هَات به رَا يِي
 رُوح كِي شَا حَه تَا گَه وَ رِي يِي
 دِي هِي لَنْ بُو دَوْمَا هِي يِي
 هَه رِنَا ف عَه ذَا يِي دَا دَمِي نَت
 عِي زْرَا ئِي ل زُو د لَه زِي نَت
 رُوحِي ژ گَه وَ رِي يِي دَه رْتِي نَت
 ب فَه رْمَانَه بِي نِي آزَه
 قَالِب دَمِي نَت بِي نَا وَ زَه
 چَا فَا ن دَكْت سَه ر نَهْ فَرَا زَه
 رُوح كُو خَا رَج بُو تَه فَا قَه
 رَا وَ سْتَا مَال هَه نَدَا قَه
 لِي رِي ك دَبَنْ هَه رُو چَا فَه

رُوح ژ قَالِبِي دَفَرِي تَه
 رُوح قَالِبِي هَه ر دَبِي نِي تَه
 هَه ر دُو كَان قَه وَ ي ئِي ك وَ دُو دَقِي تَه
 هَه ر دُو لِي يِي ك وَ دُو د فِكْرَنْ
 د عَا جَزَنْ تَه حَه يِي وَ رَنْ
 ب حَالِي خُو د خَه بَرَنْ
 قَالِب دَبِيَّتْ يَا رُوحَا يِي
 خُو زِيَا وَ هَكِي لَسَه ر دَنِيَا يِي
 پَه شِي مَانِي بَكِي رْمَه نَا يِي
 هِنْدِي دَسَا خِي ن نَه هَشِي آرِي ن
 وَ هَكِي دَمَرِي ن د هَشِي آرِي ن
 پَه شِي مَانِي ن شَه رْمَزَارِي ن
 نَهْ وَ مِي فَا نِي سَه فَه رِي يَه
 مَال وَ عَه يَال هِي لَانِي يَه
 چِي تَه مَالَا قَه دِي مِي يَه
 غَه سَسَال وَ هَكُو نَهْ وَ تِي تَه نَك
 جَلَكَا ن لَبِي هَه ر دَكْت نَا زَك
 گَا زِي دَكْت سَفْ ك سَفْ ك
 دَبِيَّتْ يَا غَه سَسَال قَه وَ ي خِي رَه
 تُو بُو ي كَه ي يِي خَه بِي رَه
 هِي دِي هِي دِي مَنْ وَ هَر گِي رَه
 نَه كَه ي لَنْ زَه حَمَه ت وَ ژَانِي
 بَرِي نْدَارْم ژ ئَيِّ شَانِي
 ژ به ر عَزْرَا ئِي ل رُوح كِي شَانِي